

BEZDĚŽ

VLASTIVĚDNÝ
SBORNÍK
ČESKOLIPSKA

32/2023

BEZDĚZ

VLASTIVĚDNÝ SBORNÍK ČESKOLIPSKA

32/2023

Vlastivědný spolek Českolipska
Státní okresní archiv Česká Lípa
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

Sborník Bezděz 32/2023 byl vydán za finančního přispění dotačního programu města Česká Lípa pro oblast kultury v roce 2023

ISBN 978-80-906878-9-9 (Vlastivědný spolek Českolipska, brožováno)
ISBN 978-80-86319-41-4 (Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, brožováno)
ISBN 978-80-908925-0-7 (Vlastivědný spolek Českolipska, online)
ISBN 978-80-907464-6-6 (Státní okresní archiv Česká Lípa, online)
ISBN 978-80-86319-42-1 (Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, online)
ISSN 1211-9172

OBSAH

Lukáš Blažej Editorial	5
----------------------------------	---

ČLÁNKY A STUDIE, ČÁST SPOLEČENSKOVĚDNÍ

Miloslav Sovadina Hynek z Dubé (1276–1309)	9
<i>Hynek of Dubá (1276–1309)</i>	

Jiří Úlovec Tvrz Tlustec u Jablonného v Podještědí	35
<i>Fortress Tlustec near Jablonné v Podještědí</i>	

Jaroslav Panáček Pět století dvora Chvistec u Pavlovic	65
<i>Five centuries of farmyard Chvistec near Pavlovice</i>	

Kateřina Sommerová Muzeum na zámku Lemberk, část 2. – Jak vypadalo? A co se s ním stalo?	87
<i>Museum at castle Lemberk, Part 2. – What did it look like? And what happened to it?</i>	

Miloslav Sovadina Novinové články Ladislava Smejkal	101
<i>Newspaper articles by Ladislav Smejkal</i>	

ČLÁNKY A STUDIE, ČÁST PŘÍRODOVĚDNÁ

Lukáš Blažej Střevlíkovití brouci (Coleoptera: Carabidae) lesního spáleniště v Jetřichovicích (severní Čechy)	123
<i>Ground beetles (Coleoptera: Carabidae) of the forest burnt in Jetřichovice (Northern Bohemia)</i>	

Petr Mužák Současné možnosti sběru fosilií ze sedimentů svrchního cenomanu v okolí Maršovického vrchu (Dokeská pahorkatina)	141
<i>Contemporary possibilities of collecting fossils from upper cenomanian sediments in the surroundings of Maršovický hill (Doksy upland)</i>	

MATERIÁLY

Jaroslav Panáček Dvojitý život Stráže u České Lípy. Historie jedné zaniklé osady	155
<i>The double life of Stráž u České Lípy. The history of a defunct village</i>	

Michal Gelnar Neznámá sklářská huť na katastru obce Horní Prysk v Lužických horách	165
<i>Unknown glass factory in the cadastral territory of the village Horní Prysk in the Lusatian Mountains</i>	

Jaroslav Panáček
Soupis majetku augustiniánského kláštera v České Lípě z 1. poloviny 18. století _____ 171
Inventory of the property of the Augustinian monastery in Česká Lípa from the first half of the 18th century

Michal Gelnar
Nálezy hmotných pramenů po činnosti sklárny Augusta ve Falknově-Kytlicích _____ 193
Findings of material sources after the operation of the glass factory Augusta in Falknov-Kytlice

Petr Havránek
Dobývání železných rud u Horního Sedla _____ 201
Mining of iron-stone near Horní Sedlo

ZPRÁVY

Jaroslav Panáček
Zpráva o činnosti Vlastivědného spolku Českolipska za rok 2022 _____ 209
Report on activities of the Society of Homeland Studies in Česká Lípa District in 2022

Petr Kozojed
Zpráva o činnosti Státního okresního archivu Česká Lípa za rok 2022 _____ 213
Report on activities of the State District Archives, Česká Lípa, in 2022

Zdeněk Vitáček
Zpráva o činnosti Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě za rok 2022 _____ 217
Report on activities of the Museum of Homeland Studies and Gallery in Česká Lípa in 2022

KRONIKA

Eliška Vavříčková
130 let Sklářského muzea v Novém Boru _____ 227
130 years of Glassmuseum Nový Bor

Helena Braunová
**Malé muzeum, velké výročí.
100 let Sklářského muzea v Kamenickém Šenově** _____ 237
Small museum, big anniversary. 100 years of Glassmuseum Kamenický Šenov

Jiří Adamovič
Mgr. Petr Havránek sedmdesátiletý _____ 241
Seventieth birthday of Mgr. Petr Havránek

Seznam autorů _____ 247
List of authors

EDITORIAL

Vážení příznivci sborníku *Bezděz*,

byla mi udělena čest prvními slovy uvést letošní ročník. Stránky *Bezdězu* umožňují publikaci přírodovědným oborům již tři desetiletí. V severních Čechách je tak pro přírodní vědy, spolu se sborníky libereckého a mosteckého muzea, nejvýznamnějším tištěným publikačním prostorem. „Nový kabát“ v barvách i designu je podtržením vyspělé úrovně tohoto periodika. Všichni, co jím listujete, věřím, že vnímáte nejen obsah, ale také s libostí vychutnáváte související zobrazení. Jako člen redakční rady se mnohdy přistihnu, jak čerstvě vydaným *Bezdězem* listuji i po více jak desáté...

Recenzované příspěvky zde řeší témata našeho kulturního i přírodního dědictví a popisují je v ucelené a aktuální podobě. Pro budoucí generace je tak předložen každoročně důkaz a vzor bohaté kulturní činnosti. V entomologii Českolipska budiž příkladem výzkumný tým předních českých dipterologů, kteří již pět let pravidelně podnikají exkurze po regionu (viz foto). Nejpodstatnějším dosavadním výsledkem je objevení dosud neznámého druhu mouchy slunilky v provodínské pískovně, jež byla pojmenována *Fannia bohémica* Barták, Preisler, Kanavalová & Kubík, 2021.

V současných dobách zkoušení naší i celosvětové společnosti bych rád popřál autorům, Vlastivědnému spolku Českolipska, redakční radě *Bezdězu* i vydavatelským institucím (a samozřejmě také přírodě) mnoho sil a Vám příjemný čas nad stránkami našeho oblíbeného čtení.

Lukáš Blažej

*Zoolog Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě a Správy Národního parku České Švýcarsko
Předseda Entomologického klubu – pobočky České společnosti entomologické*

Účastníci výzkumného projektu Dipterologie Českolipska (2018–2023) v zázemí Památníku K. H. Máchy v Doksech. Zleva M. Tkoč, J. Starý, L. Blažej, J. Roháček, M. Vála, J. Preisler a P. Vonička (foto L. Blažej 10. 6. 2021).

SEZNAM AUTORŮ

Mgr. Jiří ADAMOVIČ, CSc., Geologický ústav Akademie věd České republiky, Praha
Bc. Lukáš BLAŽEJ, Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
Helena BRAUNOVÁ, Sklářské muzeum v Kamenickém Šenově
Michal GELNAR, Česká sklářská společnost, Praha
Mgr. Petr HAVRÁNEK, Ministerstvo průmyslu a obchodu Praha
PhDr. Petr KOZOJED, Státní okresní archiv Česká Lípa
Petr MUŽÁK, Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
Ing. Jaroslav PANÁČEK, Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
Bc. Kateřina SOMMEROVÁ, Univerzita Palackého v Olomouci
Miloslav SOVADINA, Brno
PhDr. Jiří ÚLOVEC, Praha
Mgr. Eliška VAVŘÍČKOVÁ, Sklářské muzeum Nový Bor
Ing. Zdeněk VITÁČEK, Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

BEZDĚZ 32/2023

Kresba na obálce: Mgr. Atila Vörös, ak. mal.

Překlad anglických textů: Ivan Stýblo

Překlad německých textů: Petra Sochová

Výkonný redaktor: Jaroslav Panáček

Redakční rada: Petra Ajšmanová, Martin Aschenbrenner, Lukáš Blažej, Helena Braunová, Tomáš Cidlina, Miroslav Honců, Josef Kadlec, Miroslav Kolka, Petr Kozojed, Petr Mužák, Michal Panáček, Michal Rádl, Zdeněk Vitáček, Martin Waldhauser

Adresa redakce: Státní okresní archiv Česká Lípa, Střelnice 3035, 470 01 Česká Lípa

Náklad: 250 výtisků / 1. vydání / Česká Lípa 2023

Vydal Vlastivědný spolek Českolipska, Státní okresní archiv Česká Lípa,
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

Příprava tiskových podkladů: Agentura Deus, Česká Lípa
Tisk: MS Polygrafie s. r. o.

ISBN 978-80-906878-9-9 (Vlastivědný spolek Českolipska, brožováno)

ISBN 978-80-86319-41-4 (Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, brožováno)

ISBN 978-80-908925-0-7 (Vlastivědný spolek Českolipska, online)

ISBN 978-80-907464-6-6 (Státní okresní archiv Česká Lípa, online)

ISBN 978-80-86319-42-1 (Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, online)

ISSN 1211-9172

Vlastivědný spolek Českolipska